

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA W KRAKOWIE

NAUKA O MATERIAŁACH

Wykład I: Wprowadzenie

JERZY LIS
Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki

Dzień dobry!

- Rektor AGH
- Profesor zwyczajny
- Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki AGH
- Specjalność: inżynieria materiałowa, chemia, technologia chemiczna,
- Kontakt:
  - A-0, pok. 109
  - tel.: (48) 12-617-20-02
  - lis@agh.edu.pl
  - home.agh.edu.pl/~lis
  - www.ceramika.agh.edu.pl
  - www.agh.edu.pl

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

Treść wykładu

1. Inżynier technolog jako wytwórca materiałów: przykłady konstrukcji z kompleksowym wykorzystaniem różnych materiałów
2. Geneza nauki o materiałach i inżynierii materiałowej
3. Istota nauki o materiałach
4. Miejsce nauki o materiałach w programie studiów Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki AGH
5. Program i organizacja przedmiotu:
  - wykład
  - seminarium
  - laboratorium

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

AGH Inżynier technolog jako wytwórca materiałów

Przykłady kompleksowego zastosowania materiałów

Przykład I
Konstrukcja ściany budynku

www.dom.pl | www.peri.com.pl

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

AGH Inżynier technolog jako wytwórca materiałów

Przykłady kompleksowego zastosowania materiałów

Przykład II
Konstrukcja kadzi stalowniczej

ropczye.hbz.pl | www.krosaki.co.jp

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

AGH Inżynier technolog jako wytwórca materiałów

Przykłady kompleksowego zastosowania materiałów

Przykład III
Konstrukcja pancerza ceramicznego

http://go5050-14.blog.onet.pl/

funkcja:		uniwersalny pancerz ceramiczny					
		lekki pancerz ceramiczny					
obalenie działania pocisku	absorbowanie energii pocisku	obniżenie temperatury pocisku	fragmentacja "niebezpiecznych" pocisków	Moduł Younga E: średni	Moduł Younga E: wysoki		
				Twardość H: wysoka	Twardość H: wysoka	Moduł Younga E: wysoki	Moduł Younga E: dowolny
				Oporność na kruche pękanie: K_{IC} średnia	Oporność na kruche pękanie: K_{IC} wysoka	Oporność na kruche pękanie: K_{IC} wysoka	Oporność na kruche pękanie: K_{IC} wysoka
				SiC, Al ₂ O ₃ , SiC, TiB ₂ , ...	TiSiC, kompozyty ceramiczne na bazie Si, B, lub ZrO ₂		
					lekki metal lub polimer wysiłkowidurony		

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

AGH Inżynier technolog jako wytwórca materiałów

Przykłady kompleksowego zastosowania materiałów

Przykład IV
Endoproteza stawu biodrowego

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

AGH Inżynier technolog jako wytwórca materiałów

CELEM DZIAŁALNOŚCI TECHNICZNEJ CZŁOWIEKA JEST MATERIAŁ

MATERIAŁ – ciało o właściwościach umożliwiających ich wykorzystanie przez człowieka do wytwarzania produktów

MATERIAŁY
(naturalne i inżynierskie)

KONSTRUKCYJNE	NIEKONSTRUKCYJNE
skały, metale, ceramika polimery	leki, paliwa, spożywcze

W nauce o materiałach będziemy zajmować się materiałami konstrukcyjnymi

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

AGH Geneza nauki o materiałach i inżynierii materiałowej

- Materiały należą do najstarszych dóbr kultury człowieka
- Rozwój cywilizacji to także rozwój materiałów i ich technik wytwarzania

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

AGH **Geneza nauki o materiałach i inżynierii materiałowej**

- Rozwój materiałów to złożony proces oparty na kolejno zdobywanych doświadczeniach technologicznych
- W czasach po II wojnie światowej wyścig technologiczny wymusił poszukiwanie nowych bardziej wydajnych metod poszukiwań nowych materiałów i ich technologii
- W latach '70 XX w. Powstała w Stanach Zjednoczonych nowa dziedzina nauki **NAUKA O MATERIAŁACH I INŻYNIERIA MATERIAŁOWA** (materials science & engineering, materials technology, materials engineering)

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

AGH **Istota nauki o materiałach**

- **NAUKA O MATERIAŁACH** to system poglądów uwzględniający jego
  - budowę,
  - właściwości,
  - metody otrzymywania
 w celu optymalnego opracowania materiału o wymaganych właściwościach dla określonego zastosowania.
- Nauka o materiałach wyrosła jako synteza kilku dziedzin nauki zajmujących się materiałami jak: chemii i fizyki ciała stałego, metaloznawstwa, mechaniki pękania, i in.
- Nauka o materiałach to „filozofia materiałów” będąca podstawą technologii materiałowych zarówno w nauce jak i edukacji
- Praktycznym wykorzystaniem nauki o materiałach dla wytwarzania i zastosowania specjalnych materiałów (wyjątkowe właściwości, mała skala produkcji) jest **inżynieria materiałowa**.

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

AGH **Istota nauki o materiałach**

NAUKA O MATERIAŁACH
zajmuje się kompleksowo wszystkimi tworzywami

Ze względu na specyfikę Wydziału,
podczas wykładów Nauki o Materiałach,
szczególną uwagę zwrócimy na
materiały ceramiczne

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

Miejsce nauki o materiałach w programie studiów Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki AGH

Semestr IV

Technologia Chemiczna
Inżynieria Materiałowa
Ceramika

Kod	Nazwa	Głębokość Wsk. stud. [%]	Cwic. lab.	Cwic. in. prog.	Kon. in.	Zaj. prez.	Zaj. prac.l.	E- tworzenie	SUMA	ECTS	e
Inżynieria											
C24-1-0104-4	Inżynieria materiałowa I	30	0	15	0	0	0	0	45	3	-
C24-1-0105-4	Inżynieria materiałowa II	30	0	45	0	0	0	0	105	8	+
Inżynieria chemiczna											
C24-1-0104-4	Inżynieria chemiczna I	0	0	0	45	0	0	0	45	0	-
C24-1-0105-4	Inżynieria chemiczna II	30	0	30	0	0	0	0	60	3	-
Ceramika											
C24-1-0104-4	Ceramika I	0	0	0	0	30	0	0	30	2	-
C24-1-0105-4	Ceramika II	0	0	0	0	0	15	0	15	2	-
Podstawy podsystemów											
C24-1-0104-4	Podstawy podsystemów I	30	0	15	0	0	0	0	45	4	+
C24-1-0105-4	Podstawy podsystemów II	15	0	45	0	0	0	0	60	6	+
										30	

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

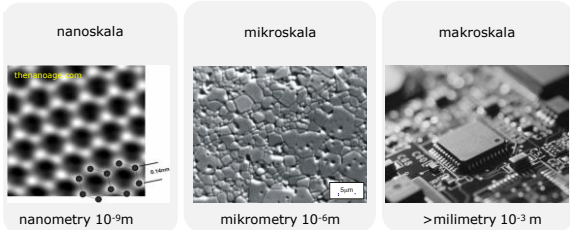

Inżynier technolog jako wytwórca materiałów

Sposób patrzenia na materiał

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

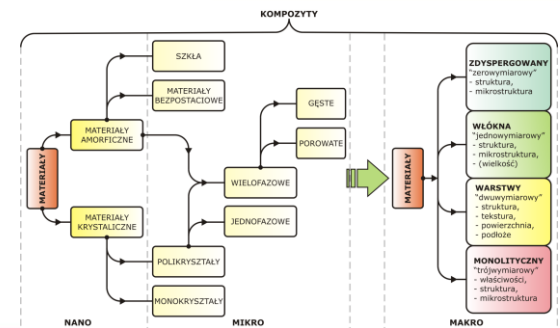

Inżynier technolog jako wytwórca materiałów

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

Program i organizacja przedmiotu

AGH

Wykłady z przedmiotu Nauka o Materiałach

<http://home.agh.edu.pl/~lis>
<http://kcimo.pl/pl/przedmiot/Nauka-o-materialach>

Część II

1. Nauka o materiałach - wprowadzenie 1 godz.
2. Monokryształy 3 godz.
3. Materiały amorficzne, szkła 2 godz.
4. Polikryształy budowa 2 godz.
5. Polikryształy otrzymywanie 2 godz.
6. Proszki, włókna, warstwy, kompozyty 2 godz.
7. Właściwości mechaniczne - sprężyste 2 godz.
8. Właściwości mechaniczne - plastyczne 2 godz.
9. Właściwości mechaniczne - dekohezja I 2 godz.
10. Właściwości mechaniczne - dekohezja II 2 godz.
11. Właściwości cieplne 2 godz.
12. Właściwości elektryczne 2 godz.
13. Właściwości magnetyczne 2 godz.
14. Właściwości optyczne 2 godz.
15. Odporność tworzyw na zniszczenie 2 godz.

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

Program i organizacja przedmiotu

AGH

Wykład: 30 godz.

Seminarium: 30 godz.

Laboratorium: 45 godz.

Egzamin: pisemny + ustny

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

Program i organizacja przedmiotu

AGH

Egzamin:

Zagadnienia do egzaminu są zamieszczone na stronie Nauki o Materiałach

- Egzamin I termin
  - I. Część pisemny (przewidywany test)
  - II. Część ustny
- Egzamin II termin poprawkowy
  - pisemny
- Egzamin III termin poprawkowy
  - Ustny

Uwaga:
Termin sesji w 2013 roku zgodny nadzwyczajnym trybem uwzględniającym Igrzyska Europejskie

NAUKA O MATERIAŁACH I: Wprowadzenie

AGH Program i organizacja przedmiotu

Literatura:

- ❑ M. F. Ashby; D. H. Jones „*Materiały inżynierskie t. 1 i 2*”, wyd. WNT Warszawa 1996
- ❑ R. Pampuch „*Budowa i właściwości materiałów ceramicznych*”, wyd. AGH Kraków 1995
- ❑ J. Dereń; J. Haber; R. Pampuch „*Chemia ciała stałego*”, wyd. PWN Warszawa 1975
- ❑ J. Lis i inni „*Laboratorium z nauki o materiałach*”, wyd. AGH 2000
- ❑ J. Lis, R. Pampuch „*Spiekanie*”, wyd. AGH 2001
- ❑ R. Pampuch „*Współczesne materiały ceramiczne*”, wyd. AGH 2005

NAUKA O MATERIAŁACH 1: Wprowadzenie

AGH AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZCZA W KRAKOWIE

NAUKA O MATERIAŁACH

**Dziękuję.
Serdecznie zapraszam
na wykłady.**

JERZY LIS
Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki
